

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

15. De peccato aliisq[ue] incommodis oriri solitis ex prouisione indigni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

ratione studiorum ad tempus septennii dispensare potest.

Qui beneficium non curatum accipit cui obligatio sacri ordinis annexa est debet habere propositum saltem conditionale nisi aliqua rerum mutatio interuenierit, intra tempus iure requisitum se habilem efficiendi, alioquin peccat mortaliter (quippe omni iure se habilem efficere obligatus propter annexam obligationem officii quod sumptum) ad fructuum tamen restitutionem non tenetur, quia ius Ecclesiasticum talem fructuum restitutionem non imperat.

Qui simplex beneficium cui nullus sacer ordo annexus est, eo animo accepit postea ad statum secularem transiturus peccat quidem, sed non mortaliter per se loquendo, ratio; quia iura eiusmodi beneficiato liberam permittunt licentiam ad statum secularem transeundi, veniale tamen est, quia repugnat naturæ beneficiorum institutorum pro iis, qui diuino cultui se penitus dicarunt, deditque is Ecclesie aliquod detrimentum, quod hac ratione ministris idoneis, quos longo tempore aluit, spoliatur.

CAP. XV.

De peccatis aliisque incommodis ortis ex provisione indigni.

Mortale peccatum est Ecclesiasticum beneficium indigno conferre, si dignus haberi potest, patet tum ex gravitate pœnarum quæ canonico iure indignæ electioni decretæ collationique tum ex incommodis, quæ exinde Ecclesie accidere solent,

Zz 5 ob mi-

ob minus malum tum euitandum indigno, si dignum haberi non possit, licebit conferre, prouisus tamen operam dare debet, vt se dignum & idoneum reddat; Irrita tamen est collatio ei, qui non ætatis legitimæ aut spurius, aut incultis moribus, aut idiota, nescius legere. Quia literis carens non potest, quod si sciat legere valida est collatio, licet non intelligat, sed rescindi potest; si spes sit discendi potest dispensari.

2 Inualide prouisus in conscientia obligatus est, beneficium resignare, quãdoquidem nullum in beneficium ius habet, nisi vel tituli reuadationem impetret ab eo qui potestatem habet, v. c. Episcopo si Papa manus non apposuit. Quod si Episcopus potestate præditus dispenset in defectu, non ideo titulus semper re validatur nisi defectus occultus fuerit.

3 Inualide prouisus, donec ei titulus reualidetur administratione beneficii abstinere debet, ne in vitij intrusionis incurrat, postquam verò titulus reualidatus, recuperat fructum, si secundum Ecclesiæ morẽ, vacantis beneficii fructus ad successorem pertineat, quod si impedimentum ignorauit, non tenetur fructus perceptos restituere nisi extantes, quamuis etiã vsucapione triennali horum fructuum dominium acquirere possit.

4 Inualide prouisus, si beneficium spacio triennali cum bona fide & titulo colorato pacificè possedit, postea tutus etiam in conscientia est, nam alioquin regula illa & beneficium Papale peccandi pluribus occasionem ministraret, nec deest institutio legitimæ autoritaris, quia Papa generali lege confirmando titulum coloratum in triennali bonæ fidei possessione censetur beneficium de nouo conferre.

5 Triennalis possessio prodest possessori si vitio-

sum beneficii titulum habeat per ignorantiam facti non iuris, v. c. si eo ignorante simonia ab altero commissae est, nam iuris error in vsucapionibus negatur prodesse.

NB. Triennio possidens beneficium etiam si mala fide, sit eius dominus iuxta Sauer. Id intelligitur, quod possessor aliquando allegando triennaria possessione intentionem suam fundatam habeat, atque aduersarium exceptione repellere possit. Interim beneficiatus non obstante illa possessione Episcopo postulanti titulum beneficii semper exhibere tenetur.

Beneficium conferre digno praetermissio digniore est peccatum, nisi causa subsit, licet non semper mortale, quia committitur peccatum acceptionis personarum iuxta Ecclesiasticum cap. 42. Consistit autem hoc peccatum in eo, quod aliquis in iure dicendo vel disputatione bono um non attendit ad causam, sed ad personam iuxta Leuitic. 15. *Non confideres personam pauperis, nec honores vultum potentis: recte iudica proximo tuo.*

NB Peccatum acceptionis personae non committitur, nisi antecedat aliquod debitum iustitiae.

Patronus laicus satisfacit muneri suo, si dignum praesentet, siquidem specialis hic fauor ratione fundationis illi concessus est, vt, quem voluerit praesentare, praesentet, dummodo positivae agnoscat eum dignum, alia ratio est de patronis Ecclesiasticis quibus ex officio incumbit Ecclesiae quam optime prospicere.

Ad prelaturam eligi debent, qui de gremio Ecclesiae sunt, quia tales magis diligunt Ecclesiam in qua nutriti sunt, & ad alia beneficia potius indigenae, quam alienigenae promovendi.

Gravi-

- 9 Grauitèr peccari potest, si officia secularia iurisdictionem, vel administrationem habentia indigno conferantur, cum exinde Respubl graue nocumentum accipiat.
- 10 Episcopatum aliamue Prælaturam appetere principaliter propter Dei honorem, atque salutem animarum, secundariò verò propter temporalia bona non est illicitum, si debitæ conditiones adsint, si scilicet dignus iuxta Apost. 1. Tim. 3. *Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat.*
- 11 Ad Prælaturam acceptandam qui idoneus est à superiore suo cogi potest imò interdum naturalis obligatio incumbit ad acceptandum.

C A P. XVI.

De numero Canonorum, aliorumue Conuentualium augendo vel minuendo.

- 1 **S**I numerus Canonorum in Ecclesia determinatus non est, tot in Ecclesia institui debent, quod ex redditibus honestè ali possunt, sed ultra Ecclesie facultates cogi non debent, vt aliquem recipiant, quare contra superiorem excipere possunt, etiam vnus Canonicus se potest opponere quia iusta causa utilitatis Ecclesie suæ nititur.
- 2 In Monasteriis præsertim Monialium plures accipi non debent quam ex redditibus ali possunt.
- 3 Ob modicum reddituum incrementum aut decrementum non debet numerus instituendorum mutari, quod si notabiliter decrescant, redditus potest diminui numerus etiam non obstante confirmatione Papæ, cum confirmatio Papæ intelligatur, si res in eodem statu maneat.

Redire